

ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ AÇIK BİLİM POLİTİKASI

Giriş

1. Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, Türkiye’de müzik alanında kurulan ilk tematik üniversite olmanın getirdiği sorumluluk bilinciyle; sanat ve müzik alanlarında özgün üretimi ve yenilikçi araştırma faaliyetlerini teşvik etmeyi, yaratıcı düşüncüyü desteklemeyi ve disiplinler arası etkileşimi güçlendirmeyi temel ilke olarak benimser. Üniversite, araştırma faaliyetlerinde açık, tekrarlanabilir ve güvenilir çıktılar üretilmesini esas almakta; bu çıktılar ile uygulamaların toplumun ve tüm dış paydaşların yararına olacak şekilde yaygınlaştırılmasını kurumsal bir taahhüt olarak kabul etmektedir.
2. Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi “açıklık” ilkesini kurumsal yönetimin temel unsurlarından biri olarak kabul eder. Bu kapsamda, iş birliğini artıran, bilginin paylaşımını hızlandıran ve araştırma çıktılarının erişilebilirliğini, görünürlüğünü ve yeniden kullanılabilirliğini güçlendiren yaklaşımları destekler. Üniversite, yayınlara ve araştırma verilerine açık erişimin sağlanmasını ve açık bilimi destekleyecek kurumsal ve teknik altyapının oluşturulmasını kurumsal bir sorumluluk olarak görür.
3. Açık bilim, araştırmaları daha şeffaf ve verimli kılar; yenilikçiliği ve toplumsal katılımı artırır. Kamu kaynaklarıyla yürütülen araştırmalar ve bu araştırmalardan elde edilen verilerin herkes için ücretsiz ve açık erişime sunulmasını benimser.

Yetki Alanı ve Politikanın Etkisi

Politika, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi’nde aktif olan tüm araştırmacılar için geçerlidir. Araştırmanın üçüncü taraflarca finanse edildiği durumlarda, erişim hakları, depolama ve saklama ile ilgili taraflarla yapılan herhangi bir anlaşma bu politikaya göre önceliklidir.

Açık Erişim Politikası, MGÜ Senatosu tarafından onaylanmıştır ve 04/02/2026 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Haklar, Sorumluluklar ve Görevler

Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi şunlardan sorumludur:

1. Açık Erişim / Açık Bilime geçiş için gerekli altyapı ve finansmanı sağlamak; araştırmacılar ve tüm personel için eğitim ve bilgilendirme çalışmalarıyla bu süreci desteklemek. Açık bilim becerilerinin, mesleki eğitim ve kariyer gelişiminin ayrılmaz bir parçası olmasına katkı sağlamak.
2. Benzersiz tanımlayıcıların (DOI'ler, ORCID veya diğerleri gibi) kullanımının zorunluluğunu sağlamak.

3. Veri Yönetimi Planlarının geliştirilmesi ile ilgili konuları içeren, ancak bunlarla sınırlı olmayan Ulusal ve Avrupa Birliği yasalarına uyumlu veriler ile ilgili tüm konulardan sorumlu bir Veri Yöneticisi atamak.
4. Verilerin ve diğer kayıtların depolanması, korunması, kaydedilmesi, saklanması ve dağıtımı için uzun vadeli korumanın yanı sıra, araştırmacılara uygun rehberlik için mekanizmalar ve hizmetler sağlamak ve bu hizmetleri geliştirmek.
5. Açık eğitim materyallerinin kullanımı ve ilgili verilere açık erişimin sağlanmak.
6. Açık arşivin içeriğini istatistiklerle izlemek ve politika uyumluluğunu takip etmek.
7. Kurumun akademik arşiv ve diğer araştırma altyapılarının FAIR veri ilkeleri (Findable=Bulunabilir, Accessible=Erişilebilir, Interoperable=Birlikte Çalışabilir, Reusable=Yeniden Kullanılabilir) ve Avrupa Açık Bilim Bulutu teknik özellikleriyle ilgili sertifika gerekliliklerine uygunluğunu sağlamak.
8. İçerik ve veri yayınlamak için Açık Lisans politikasına sahip olmak.

Araştırmacılar şunlardan sorumludur:

1. Bu Politikada belirtilen ilke ve şartlara uygun olarak yayınları, verileri ve eğitim kaynaklarını yönetmek.
2. Öncelikli üçüncü taraflarla herhangi bir anlaşma olmaması durumunda, yayınların ve verilerin üretimi, işlenmesi, depolanması, yönetimi ve dağıtımı ile ilgili örgütsel, düzenleyici, kurumsal ve diğer sözleşmeden doğan yasal yükümlülükleri uymak.
3. Verilerin işlenmesini yöneten ilkelerin (mevcut Politika ve fon verenlerin yetkilerine uygun olarak) bir Veri Yönetim Planında yer almasını sağlamak.

Yayınlara Açık Erişim

1. Araştırmacıların akademik arşive tam metnin (yayınlanmış makale veya makalenin yayınlanmadan önceki hakem kontrolünden geçmiş kopyası) yanı sıra ilgili üst verilerin önceden veya yayınlandıktan sonra makine tarafından okunabilir elektronik kopyasını koymasını zorunlu tutar. Araştırmacılar yayınlarının akademik arşive zamanında konulmasından sorumludurlar. Bu durum, yayınların açık erişimde yayınlanması (Altın Açık Erişim) durumunda da geçerlidir.
2. “Yeşil Açık Erişim” söz konusu olduğunda, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi bahsedilen tüm yayınların tam metnlerinin 12 ay içerisinde standart bir açık lisans altında erişilebilir olmasını zorunlu tutar. Monografların akademik arşive konulması zorunludur, ancak yayıncı ambargosu sona erene kadar erişim kapalı kalır.
3. “Kapalı” yayınların görünürlüklerini artırmak amacı ile yayının üst verilerinin açık bir şekilde erişilebilir olması gerekir.

4. MGÜ mensupları, birden fazla kurumdan birden fazla yazarla işbirliği yaparak hazırladıkları çalışmaları MGÜ Kurumsal Akademik Arşivi'nde depolayabilirler. Birden fazla MGÜ mensubu tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda ise kaynağı başyazar depolar.
5. MGÜ, mensuplarının yayınlarını bireysel veya kurumsal olarak değerlendirirken (araştırma performans teşvik, atama ve yükseltme sistemleri değerlendirmeleri dâhil) sadece üst veri ve tam metinleri yukarıda belirtilen şartlara uygun olarak akademik arşive konulan yayınları değerlendirir.
6. MGÜ, mensup ve öğrencilerini, telif hakkı sahipliğini korumaya ve sadece yayınlama için gerekli olan haklar konusunda yayıncılara lisans vermeye teşvik eder. (Bu, yayın sözleşmesinde ek kullanılarak mümkündür. Örnek şablonlara erişilebilir: https://sparcopen.org/wp-content/uploads/2016/01/Access-Reuse_Addendum.pdf)
7. MGÜ, araştırmacılarını mevcut politikanın yürürlüğe girdiği tarihten önceki yayınlarını akademik arşive koymaya ve bu yayınları mümkün olan en kısa sürede açık bir şekilde erişilebilir kılmaya teşvik eder.

Araştırma Verilerine Açık Erişim

1. Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, araştırmacıların bilimsel yayınlarda sunulan sonuçları doğrulamak için gerekli olan araştırma verilerini uluslararası standartlarda uygun bir arşive koymalarını zorunlu kılar.
2. MGÜ verilerin ve hizmetlerin açık ve FAIR ilkelerine göre ele alınmasını gerektirir. Veriler ayrıca izlenebilir ve mümkün olan her durumda kullanılabilir olmalıdır.
3. MGÜ Araştırma Ekosistemi “mümkün olduğunca açık, gerektiği kadar kapalı” ilkesine uyar. Eğer veriler yasal, gizlilik veya ilgili diğer (örneğin hassas veri veya kişisel veriler) nedenlerle açık değilse, bu anlaşılır biçimde açıklanmalıdır. Verilerin bulunmasını sağlayan üst verileri her durumda sağlar.
4. MGÜ Açık Bilim kaynaklarının izlenmesi için Açık Bilim Bulutu şartlarının kabul edilmesini teşvik eder.
5. MGÜ araştırmacıların, dahil oldukları her araştırma faaliyeti için uygun bir Veri Yönetim Planı sunar.
6. MGÜ araştırmacıları uygun lisansların belirlenmesi yoluyla proje sonrası kullanım haklarını tanımlar.
7. MGÜ araştırma verileri için minimum arşiv süresi, kalıcı bir tanımlayıcının atanmasından sonra 10 yıldır. Gerekli arşiv süresinin sona ermesinden sonra veya yasal ve etik nedenlerden dolayı bu kayıtların silinmesi veya imha edilmesi durumunda, bu tür eylemlerin tüm yasal ve etik perspektiflerinin dikkate alınması gerekmektedir.

Açık Bilim

Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Açık Bilim anlayışını, yayınlar ve verilere açık erişimin ötesinde, aktif olarak teşvik eder. Örneğin vatandaş bilimi projelerine katılım, açık akran değerlendirmesinin kullanımı, açık eğitim kaynaklarının kullanımı, açık ve standart açık lisanslar altındaki verilerin ve içeriğin serbest bırakılması ve bunların gelişimini takip eder.

Altyapı

1. Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi onaylanmış kalite standartlarını karşılar (OpenAIRE uyumlu, FAIR ilkelerini karşılar) ve Avrupa Açık Bilim Bulutu ile bağlantılıdır.
2. MGÜ kayıtların uluslararası standartlarda uygun arşivlerle ve OpenAIRE Üst Veri Şeması aracılığıyla birlikte çalışabilir olmasını sağlar.
3. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı Kurumsal Akademik Arşiv Sisteminin kurulumu, güncellenmesi, yedeklenmesi ve sistemin sürdürülebilirliği gibi sistemin tüm teknik alt yapısından sorumludur.

Araştırma Değerlendirme ve Ölçme

1. MGÜ, fon sağlayıcı kuruluşlar ve diğer uygun birimler ile işbirliği içinde konuyla ilgili Avrupa'daki gelişmeleri ve Avrupa Açık Bilim Politikası Platformu'nun çalışmalarını izleyerek araştırma kalitesini ve Açık Bilim davranış ve uygulamalarını teşvik eden bir araştırma değerlendirme çerçevesi geliştirmeyi taahhüt eder. Farklı disiplinler ve farklı kariyer aşamalarında olan araştırmacılar üzerindeki etkilerini dikkate alır.
2. Açık Bilim uygulamalarını kullanan araştırmacılar için ödül mekanizmalarının oluşturulmasını
(örneğin açık platformlar aracılığıyla kesin olmayan sonuçları paylaşmayı, açık yazılım ve diğer araçları kullanmayı, açık işbirlikli projelere katılımı (vatandaş bilimi, açık ders kaynakları paylaşmayı) vb.) taahhüt eder.

Eğitim

1. MGÜ, Açık Erişim Koordinatörlüğü, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, bölümler ve diğer uygun birimlerle iş birliği içerisinde araştırmacılara, kütüphanecilere ve diğer destek personeline gerekli beceri ve uzmanlık kazandırılması amacıyla verilecek eğitimi koordine eder. Bu tür eğitimler, farkındalığın artmasının yanı sıra açık erişim yayıncılığı, açık veri, araştırma verisi için gerekli kazanımları hedefler.
2. Bu faaliyetlerin yürütülmesi için gerekli mali kaynaklar Üniversite tarafından planlanır ve sağlanır; ayrıca bu amaçla ulusal ve uluslararası fon sağlayıcı kuruluşlar ile diğer paydaşlarla iş birliği ve sinerji olanakları araştırılır.

Politikanın Geçerliliği

MGÜ Rektörlüğü, bu Politika'nın uygulanmasından sorumlu olacak ve gerektiğinde ortaya çıkabilecek anlaşmazlıkların çözümünde ve Politika'da yapılabilecek değişiklikler konusunda yürütücü görevini üstlenecektir.

MGÜ Rektörlüğü, bir Açık Erişim Komisyonu kurulmasına öncülük ederek bu kurulun yürütücülüğünü üstlenecektir.

MGÜ Açık Erişim Komisyonu:

- Rektör veya görevlendireceği Rektör Yardımcısı
- Fakülte Dekanları
- Enstitü Müdürü
- Yüksekokul Müdürü
- Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı
- Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı ilgili personelden oluşur.

Açık Erişim Politikası Senato kararının ardından yürürlüğe girer. Açık Erişim Komisyonu, bu politikanın yürürlüğe girmesini takip eden ilk dört yıl içerisinde her yıl, bu dört yılın sonunda takip eden dönemde ise her dört yılda bir, bu Politika'nın gereğinin yapılmasıyla yükümlü olacaktır. Komisyon, gerekli gördüğü hallerde Politika'yı revize etme veya değiştirme çalışmalarından sorumlu olacaktır. Öneri ve görüşler MGÜ Rektörlüğü'ne sunulacaktır. Açık Erişim Politikası, MGÜ Senatosu tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

EK: Tanımlar

Açık Akran Değerlendirmesi: İnceleme ve yayın süresi boyunca hem inceleyen hem de yazarın birbirlerinin kimlikleri hakkında bilgi sahibi olduğu bir bilimsel inceleme mekanizması olarak tanımlanmaktadır.

Açık Bilim: Bilimin; yayınların, araştırma verilerinin, laboratuvar notlarının ve diğer araştırma süreçlerinin ücretsiz erişilebildiği, araştırmanın yeniden kullanımı, dağıtımı ve üretilmesine izin veren koşullarla, diğer araştırmacıların birlikte çalışabileceği ve katkıda bulunabileceği şekilde yapılmasıdır.

Açık Eğitim Kaynakları (Open Education Resources): OECD'ye göre "başkaları tarafından eğitim amaçlı olarak serbestçe yeniden kullanmaya ve sürekli iyileştirmeye izin veren açık lisansları kullanan öğretim, öğrenme ve araştırma materyalleridir.

Açık Erişim: Bilimsel literatürün internet aracılığıyla finansal, yasal ve teknik bariyerler olmaksızın erişilebilir, okunabilir, kaydedilebilir, kopyalanabilir, yazdırılabilir, taranabilir, tam metne bağlantı verilebilir, dizinlenebilir, yazılıma veri olarak aktarılabilir ve her türlü yasal amaç için kullanılabilir olmasıdır.

· **Altın Yol Açık Erişim:** Akademik dergilerde yayınlanan araştırmacıların çalışmalarının, yayınlanan dergi aracılığıyla ve yayınlandığı andan itibaren açık erişim olmasıdır.

· **Yeşil Yol Açık Erişim:** Araştırmacıların, akademik dergilerde yayımlanan çalışmalarının yayına kabul edilmiş sürümünün birer kopyasının açık arşivlerde açık erişim olmasıdır.

Açık Veri: Herhangi bir telif hakkı, patent ya da diğer kontrol mekanizmalarına tabi olmaksızın herkes tarafından ücretsiz ve özgürce kullanılabilen, tekrar kullanılabilen ve dağıtılabilen veridir.

Akademik Çalışmalar: Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Mensuplarının araştırmaları, aldıkları fonlar ve yaratıcı faaliyetleri sonucu ortaya çıkan tüm çalışmaları ifade eder.

Akademik Arşivler ve Konu Arşivleri: Kamu kaynaklarıyla desteklenen bilimsel araştırmalardan üretilen yayınları, verileri ve diğer fikri ürünleri (tezler, ders malzemeleri, çalışma raporları, vb.) toplayan, düzenleyen ve uzun dönemli olarak arşivleyen sistemlerdir.

Araştırma: Bilginin ilerletilmesi hedefi ile her türlü yaratıcı ve sistematik çalışma olarak tanımlanmaktadır.

Araştırma Verisi: Bilimsel yayınlarda sunulan sonuçları doğrulamak için kullanılan veriler (örn. istatistikler, deney sonuçları, ölçümler, gözlemler, görüşme kayıtları, görüntüler, vb.) veya bir proje sırasında kullanılan ve Veri Yönetim Planı'nda açıklanan diğer verilerdir.

Araştırmacı: Çalışanlar ve doktora öğrencilerinin de dahil olduğu, istihdam düzeylerine bakılmaksızın, her seviyeden Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi araştırma personelinin herhangi bir üyesi olarak tanımlanmaktadır.

Avrupa Açık Bilim Bulutu (European Open Science Cloud – EOSC): Avrupa Komisyonu'nun Nisan 2018'de ayrıntılarını açıkladığı, Avrupa Birliği'ndeki 1,7 milyon araştırmacı ve 70 milyon bilim ve teknoloji uzmanının akademik dergi ve kitaplarda “gömülü” verisinin toplanmasını ve bu verilerin herkesin kullanımına açılmasını hedefleyen bir projedir.

<https://ec.europa.eu/research/openscience/index.cfm?pg=open-science-cloud>

Depolama: Dijital materyallere gerektiği zaman, sürekli erişimi sağlamak için yapılması gereken eylemlerin tümüdür.

DOI (Digital Object Identifier - Sayısal Nesne Tanımlayıcı): Online ortamda bulunan bir fikri mülkiyeti ya da bu fikri mülkiyetin bir parçasını tanımlayan tanımlayıcılardır.

<https://www.doi.org/>

FAIR Presipleri: Araştırma verisi yönetiminde veya Avrupa Açık Bilim Bulutu ile ilgili girişimlerden herhangi birinde yer alan bir kısaltmadır. Verinin Findable (bulunabilir), Accessible (erişilebilir), Interoperable (birlikte çalışabilir), Reusable (yeniden kullanılabilir) olması prensiplerine dayanmaktadır. <https://www.go-fair.org/fair-principles/>

Üniversite: Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi (MGÜ)

Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Akademik Arşiv Sistemi: Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi araştırmacılarının yayınlarına ve araştırma verilerine açık erişim sağlayan arşiv Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Akademik Arşiv yazılımı aracılığıyla depolanmaktadır.

Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Mensubu: Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Akademisyenleri, personeli ve öğrencileri "Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Mensupları" olarak adlandırılmıştır.

OpenAIRE: İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığının ortağı olduğu OpenAIRE Projesi, Avrupa Komisyonunun açık bilim hedefleri doğrultusunda bilimsel yayın çıktılarına, açık araştırma verilerine ve araştırma bilgisine erişime, verileri analiz etmeye olanak sağlayan ve içerik sağlayıcılara çeşitli servisler sunan teknik açık erişim altyapı projesidir.

www.openaire.eu

ORCID (Open Researcher and Contributor ID): Bilim insanlarını ve akademik otoriteleri benzersiz olarak tanımlamak için kullanılan alfanümerik koddur. <https://orcid.org/>

Telif Hakkı: Kişinin her türlü fikri çabası ile ürettiği ürünler üzerinde hukuken sahip olduğu maddi ve manevi hakların tamamıdır.

Uygun Arşiv: FAIR Prensipleri, OpenAIRE uyumluluğu, CoreTrust Seal gibi kalite standartlarını karşılayan arşivdir.

Üst Veri: Bir bilgi kaynağını tanımlayan veri kümesi. Başka bir ifadeyle, sayısal bilgilerin ve bilgi kaynaklarının bulunması, kimliklendirilmesi, kullanımı ve yönetimi ile ilgili yapılandırılmış, tanımlayıcı bilgidir.

Veri Yönetim Planı (Data Management Plan): Araştırmacıların araştırma veri kalitesi, veri paylaşımı ve veri güvenliği konusundaki sorumluluklarını nasıl karşılayacaklarını gösteren bir araçtır.

Yayın: Kurumda bulunan araştırmacıların hakemli yayınlanmış (veya yayınlanmakta olan) çalışmaları olarak tanımlanır.

Ankara Müzik Ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Açık Bilim Politikasının Kabul Edildiği Senato Kararı		
Oturum Tarih	Oturum Sayısı	Karar Sayısı
04.02.2026	2	3